

Karel de Roy

Gedichten

lijsterhorst

ik lik het kalk van de keldermuur
smaak van huis
in een oneindige tuin
met kruisbessen
en kippetjes

de zomers warm
zongeuend dennenhars
zwemmen in de vijver
eitjes in hoog gras
over het hoofd gezien met pasen

de winters wit
gedempt geknars
stappen in de sneeuw
loeiend hout
in de plattebuis

jubelende lijsters
eekhoorns aan het raam
egels ritselend door dood blad
iedere week een maand
ieder jaar een eeuw

baron en schillenvrouw
en koloniale kampers
figuranten in
de klare lijn
van de kinderlijke idylle

bedreigd
door gesmoorde snikken
van bodemloos verdriet
om de kleine dood
in het kleine hoofd

rommelt het
onbevattelijk voorbije
de niet uitgelegde stilte
leed zinkt slecht
in een kinderziel

Onwillekeurige autobiografische herinnering.
Julian Barnes: '... wat je uiteindelijk herinnert is niet
altijd hetzelfde als wat je hebt meegemaakt'.
Uit: Alsof het voorbij is /The sense of an ending.

*elke dag begint van voren af aan
herinneren is anders dan wat was*

Hamburg

het regent gele bladeren
langs oude gevels herrezen puin
glazen puien vloeiende theaters
vernis op de geschiedenis

zonder passie gidst mijn beminde
mij langs de kade door de stad
de Elbe laat hem onbewogen
't is niet de zee het blauwe graf

in het duister van zijn kamer
oog in oog en mond tot mond
fluistert hij van zijn verlangen
naar geliefden in de zon

duitse deugden wegen zwaar
de regels strak de toekomst broos
net als de regen in november
ik heb slechts toewijding als troost

© Karel de Roy
November 2025

wilde haren

je uitdagende gestuntel
met die gouden lokken
als een gearriveerde vamp
je pleegt verraad

aan je begeerlijke jongheid
en je neemt een voorschot op verval
je hebt je wilde haren
over het hoofd gezien

je kinderwimpers
torsen het gewicht van
vet zwart sprokkelhout
je wangen en je lippen

staan bol van ingehuurde divadunk
je volmaakte huid
is ingelijst in gescheurde vodden
je ogen kleven schaapachtig

op neuslengte aan het scherm
je wauwelt giechelend en speurt
naar nieuwe onvolkomenheden
en met een roodgelakte dolk

pluk je een uitgelopen smeerseltje
uit een ooghoek
je weet niet half
hoe mooi je was

© karel de roy, augustus 2025

dadels

schaduw sluiert
over droef maroon
kastanje dadel
geplukt uit duizend nachten

voor een vlucht
van maar een dag
afgewend gezicht
bij doelgerichte vragen

zoekende zinnen
gedribbel over het kleine scherm
te snel
te snel

stiltes
als sirenes
de tijd is bijna op
tot eindelijk

de dadels zich
glanzend gewonnen geven
hij blij is
er te zijn

© Karel de Roy

Februari, 2025

Kroegdagboek en Queens Head

Kroegdagboek

's Avonds naar Eik en Linde, mijn bedaarde stamcafé in de Plantagebuurt. Maar omdat het die avond nogal saai was besloot ik naar de Queens Head te gaan op de Zeedijk. Ouderwetse ram-disco, niet ongezellig. Ik had zowaar sjans. Toen ik nog op de Zeedijk woonde was sjans een bijna routinematig genoegen in mijn toenmalige stamkroeg, twee deuren verderop vanaf de Queens Head. Maar dat café was alweer jaren geleden opgedoekt en daarmee leek er ook een einde te zijn gekomen aan mijn – bescheiden – positie op de markt van vertier & lust. Dus door een appetijtelijke jongeman te worden toegelampt op deze troosteloze zaterdagavond was een zoete genoegdoening voor mijn verschrompeld gevoel van eigenwaarde. Geen schijn van kans dat we elkaar zouden spreken, want de jongeman zat vastgeklonken aan een klein gezelschap dat een feestje zat te vieren, op gang gehouden door meerdere flessen champagne. Maar het blijk van belangstelling was voldoende om mijn sombere bui te dimmen.

Niet lang daarna stapte het feestvierende gezelschap op en kreeg ik als afscheid een vette knipoog van de begerenswaardige jongeman. Ik draaide mijn kruk naar de andere kant van de bar en tot mijn verbazing kreeg ik opnieuw aandacht, nu van een jongeman naast mij die mij spontaan een biertje aanbood. Zijn vriend stond buiten een sigaretje te roken en mijn buurman had er duidelijk behoefte aan om zijn hart te luchten. Ik schikte me genoeglijk in de rol van willig oor. Hij kwam snel ter zake: zijn moeder lag op sterven. Ik kreeg nogal gedetailleerde informatie over aard en gevorderde staat van haar ziekte en ik sprak hem wijs toe. Dat het goed was erover te praten. Door de stampende disco moest ik mijn halfdove oren nogal dicht naar hem toe draaien om te kunnen verstaan wat hem de komende dagen zoal te wachten stond. Volgende week, zelfde tijd, is zij vermoedelijk dood en begraven, stelde hij vast. We namen er nog maar een biertje op. Zijn vriend kwam uitgerookt weer binnen en zijn gezicht verried dat hij precies wist wat zijn wederhelft mij verteld had. Hij knikte mij begripvol toe en maakte aanstalten te vertrekken. Ja, beaamde de ander, we moesten maar eens gaan. Het wordt een zware week. Ze vertrokken en door het raam van de kroeg zwaaide het jonge ding mij gedag, vrolijk bijna.

Queens Head

daar sta je dan
in je gebutste harnas
met gesloten klep
en opgestoken veren

het onherroepelijk vonnis
schiets uit ogen als kanonnen
die hun munitie niet verspillen
aan een uitgevloerde prooi

het eskader toont een bres
een vergeten snaar slaat aan
het harnas knarst weerspanning
als de pose zich verlegt

de schermutseling verzandt
tot onbesliste balts
de krijger zakt weer terug
met schurende scharnieren

naar huis te paard per fiets
verdringt hij zijn verlies
kraait victorie over de toegift
op zijn stoffige palmares

@ Karel de Roy, November 2024

Chocola

zoete verleider verpakt in zilver
of als naakte brokken
beloftevol badend in weeë walmen
van schaamteloos ongeremd geluk

schokkend vermalen tot drab
glibberend tussen kleverige tanden
langs druipstenen krochten
naar de opstandige maag

lust zo groot als de voorraad
verweer verlamme oergeur
smelt van de overdaad
als smeerolie voor de liefde

© Karel de Roy
Mei 2024

Ik geloof dat we allemaal wandelende opslagplaatsen zijn van begraven schatten.

Durf je verborgen schat te delven, je kwaliteiten te ontdekken, je zwakte te tonen. Vrees niet de mislukte poging, maar vrees de leegte van nooit een poging te hebben gedaan.

Jack Gilbert (1925 – 2012)

Schatgraven

Mijn inborst laat zich lastig zijn geheimen ontfutselen. Sluimert er vuur dan is er rook.

Geurend naar verhalen, laster, avontuur. Tussen de regels sijpelt brille. Mijn volharding zal beloond. Ik stel mij voor een tafel en stoel en boekenplanken als tedere armen om kwetsbare bekentenissen. De voldoening van uren tokkelen op mijn toetsenbord.

Is het ooit te laat voor een zingevend levenslot? Het vergt veel tijd. Gepieker is geen kunst. De vrucht van mijn maneschijn gedurende een enkele nacht is schraal.

Je hoeft de schat niet te vinden om goed gedolven te hebben. Tucht en orde verdragen geen drank, café of televisie. Ik ben verstokt aan magere rituelen. Gebrek aan discipline een schaamlap voor ontberen van talent.

Wat doorgaat voor een strijd lijkt een slopende exercitie. Oud hout knakt moeiteloos, als vanzelf.

© Karel de Roy
januari 2024

mijn kubus van vijfvoud beton
en eenvoud glas
doorkruist als een ruimteschip
duizelingwekkend standvastig
de melkweg van mijn nietig bestaan

mijn heelal is het water
recht voor mijn raam
staalgrijs als de kou
groenblauw van de zon
spiegel voor vervormde beelden

mijn schip is doelmatig
een kombuis en een bad
een bed en bureau
een stoel in de stuurhut
en als logboek een scherm

mijn bunker verstrekt de illusie
van immuniteit voor de oorlog
de vrede en alles er tussen
de biotoop is volmaakt
het noodluik van binnen gezekerd

toch open ik mijn venster
beef door de geur van de zon
bezwijk voor de roep van de vrijheid
door de plons van de vrolijke zwemmer
die een zwoele zomeravondduik doet

© Karel de Roy
november 2023

“Ze doet alsof zij de koningin van het spel is, maar ze heeft niet door dat zij de enige speler is”

“Pesterig prikken je nagels in mijn vel
ja, ja, je bent de mooiste
dan op je rug, behaagziek
je kirt, je dweept, je spint

Je flemen faalt
mijn hand verzuimt te strelen
ik verstar en bloos van ongemak

Je snuift naar belagers
blaast de strijdtrompet
vijlt je klauwen op oorlogssterkte
en zet je hakken in het drijfzand

Terug van het jachtveld
lik je met holle ogen
de eeuwige krassen op je ziel

©Karel de Roy
juni 2018

Maagdenburger halve bollen *

blobbende zwelsels
splitsen zich schuimend
biologisch ontregeld
liederlijk naakt

kwabben verzurkelen
als cellen in 't vagevuur
slagschuimend vruchtwater
chemisch gekraakt

slijmerig kruipen
de bulkende bollen
begluurd door de ogen
van een sluwende kat

zich een weg door het zwerk
comateus stinkend
praktisch onstoppelijk
naar 't zwarte gat

de naties verenigd
in druft confereren
tot er een oplossing
in een pact is vertaald

maar enkel Stalbargië
onthoudt zich van stemmen
en de vrede van Maagdenburg
heeft 't net niet gehaald

---

* De Maagdenburger halve bollen zijn twee losse halve bollen van sterk materiaal die tegen elkaar aan worden gehouden, waarna de ruimte binnen de zo ontstane bol vacuüm wordt gezogen. Door de luchtdruk op het buitenoppervlak blijven de halve bollen tegen elkaar aangedrukt.

nu zijn wij veroordeeld
tot kokhalzend toezien
terwijl onze lendenen
onder hevige pijn

worden vermalen tussen
machtige kaken
die proefondervindelijk
onverzadigbaar zijn

©Karel de Roy

januari 2020

Blue in Green van het album Kind of Blue van Miles Davis

Blue in Green

Schele pijn klooft zijn hoofd
schrille noten van het koper
bezegelen jammerlijk zijn lot
en drukken hardnekkig verlangen de kop in

Een milder timbre belooft nog troost
vergeefs
de feiten zijn voldongen

Dan tintelen de invoelende toetsen
aan de herinnering
de schoonheid, de vertedering
zouden we
kunnen we
houd je nog
de zucht buigt neerwaarts af
natte ogen kijken weg

De barse sax maakt korte metten
met het gebeuzel
met jankende uitvluchten en dronken verweer
verman je
je hebt het zelf verprutst

Ook al pingelt er zalvende verzoening
het rekwisitoor dat staccato over de snaren dendert
laat zich niet vermurwen
de vermanende uitsmijter
lost langzaam op in zachtroffelende trom

©Karel de Roy
december 2018

Spotlicht

de liefde ontluikt
in de koperen tuin
overleeft de grim van de winter
gewekt door de merels in mei
tot bloei in de hoei van de zomerzon

zonnewendes
rijgen jaren aaneen
ze tellen ze niet
getallen zijn vals
alles blijft als toen het begon

allengs is de droom
tot mythe gedoemd
immuun voor kwetsuren
ongevoelig voor pijn
uit vrees voor de stilte alom

wurmen graven
de aarde rul
de mol boort zich voort
en baart met opwaartse hoop
een bloemkool in het gazon

de tuin oogt geschonden
het koper kleurt groen
de tuinman vervloekt
de hoop die zich koestert
in de enige straal van de zon

©Karel de Roy
December 2022

*Ik beroep me op Jacques Brel
Met dank aan Ernst van Altena*

J'en appelle Jacques Brel

Als je me niet verlaat
mijn land je wel bevalt
grijs wilt worden aan zee
waar branding het ritme slaat

Als je storm en wind trotseert
de striemende regen weerstaat
als de zomer het land verwarmt
je in zonzapon flaneert

Als je mijn koninkrijk aanvaardt
gezalfd en ingezworen
en ik je paladijn
de vijanden versla

Dan vleit mijn boulevard
behaaglijk langs het strand
dan is mijn blauwe zee
geen gevaar gewaar

©Karel de Roy
Mei 2022

“Tijd heelt niet alle wonden”

Betonrot

Ten langen leste biedt
het pleisterwerk geen dekking
tegen rot en het geruis
van ratten in hun nesten

De lieve vrede kweekt
wraakzuchtige zeloten
die de schone schijn
niets ontziend verpesten

Een enkel woord volstaat
de etter stroomt gelaten
als lava uit de krochten
van aangeknaagd beton

Geen slachtoffer zo groot
of hij is ook de dader
de zoetheid van verweer
smaakt brak en treft geen doel

Ontredderd en gebutst
likken zij de wonden
de tijd dat tijd kon helen
is vrijwel opgebruikt

©Karel de Roy
September 2022